

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W RZESZOWIE

LRZ.430.002.2019

Nr ewid. 106/2019/P/19/001/LRZ

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE W 2018 R. PLANU FINANSOWEGO PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Warszawa, czerwiec 2019 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie w 2018 r. planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Rzeszowie

Wiesław Motyka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 11 czerwca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	5
1. Ocena ogólna	5
2. Uwagi i wnioski.....	5
III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	7
1. Wykonanie planu przychodów i kosztów funduszu.....	7
1.1. Wykonanie planu przychodów	7
1.2. Wykonanie planu kosztów	9
1.3. Stan funduszu i gospodarowanie wolnymi środkami	15
1.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności.....	16
2. Sprawozdania.....	20
IV. Informacje dodatkowe.....	21
V. Załączniki	22

I. Wprowadzenie

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON lub Fundusz) działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej ustawą o rehabilitacji¹ oraz statutu. Fundusz jest państwowym funduszem celowym, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², z tym, iż na zasadzie wyjątku³ posiada osobowość prawną. Organami Funduszu są: Zarząd Funduszu oraz Rada Nadzorcza. W skład Zarządu Funduszu wchodzi Prezes Zarządu Funduszu oraz dwaj jego zastępcy. Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego (obecnie jest to Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴. Jej celem była ocena wykonania w 2018 r. planu finansowego PFRON, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez Zarząd Funduszu. Ocenie podlegały w szczególności: planowanie i realizacja przychodów Funduszu, planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań.

Plan finansowy na 2018 r. określony został w załączniku do ustawy budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 roku⁵. Przychody wykonano w wysokości 5 328 489,6 tys. zł, tj. o 4,9% powyżej kwoty zaplanowanej (5 081 731,0 tys. zł), a koszty w kwocie 5 135 438,1 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu (5 207 143,0 tys. zł).

W ustawie budżetowej przyjęto plan dotacji budżetowej w wysokości 747 460 tys. zł (15,3% zaplanowanych przychodów Funduszu), takiej samej jak w 2017 r. W trakcie roku budżetowego plan dotacji nie uległ zmianie. Dotację na zadania ustawowe funduszu celowego wykorzystano w wysokości 741 096,4 tys. zł, a na wydatki bieżące związane z finansowaniem projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w wysokości 744,6 tys. zł.

W dniu 31 grudnia 2018 r. stan Funduszu wynosił 703 046,5 tys. zł.

Wydatki Funduszu przeznaczane były na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji, mające na celu rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie, w tym 3 316 594,3 tys. zł (64,6% wydatków) przeznaczono na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (art. 26a ustawy o rehabilitacji), a 962 292,8 tys. zł (18,8% wydatków) na tzw. przelewy redystrybucyjne dla samorządów powiatowych i wojewódzkich, realizujących zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (art. 48 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rehabilitacji).

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 511, ze zm.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

³ Art. 45 ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji.

⁴ Dz. U. 2019, poz. 489, dalej zwana ustawą o NIK.

⁵ tabela 20 załącznika nr 13 do ustawy budżetowej na 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu w 2018 roku. Stwierdzone nieprawidłowości nie dawały podstaw do obniżenia oceny ogólnej, ze względu na ich skalę finansową w relacji do kosztów ogółem.

W wyniku kontroli:

- 78% wydatków inwestycyjnych;
- 30% wydatków bieżących PFRON wylosowanych metodą MUS, według założonej przez NIK dla kontroli budżetowej metodyki, tj. z wyłączeniem kosztów amortyzacji, kosztów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń oraz kosztów odpisów aktualizujących wartość należności;
- 21% wydatków poniesionych w ramach projektu dofinansowanego środkami z budżetu UE,

stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Analizowane wydatki poniesione zostały na realizację zadań ustawowych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności, określone w ustawie o rehabilitacji i planie finansowym Funduszu.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że prawidłowo realizowano przychody oraz gospodarowano wolnymi środkami Funduszu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2018 r. z wykonania planu finansowego PFRON oraz sprawozdania za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶, Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁸.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły wypłaty świadczenia świątecznego ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w sposób niezapewniający należytego przestrzegania wymogów ustawowych w zakresie udzielania tego rodzaju świadczeń, co skutkowało uiszczeniem składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 562,9 tys. zł.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego PFRON, przedstawiona została w załączniku 1 do niniejszej informacji.

2. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli dotyczyły podjęcia działań zmierzających do finansowania ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych.

⁶ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 109, ze zm.).

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła także, że nie został zrealizowany wniosek NIK, dotyczący zaprzestania finansowania dodatkowych usług zdrowotnych dla pracowników Funduszu, sformułowany po poprzedniej kontroli⁹. Usługi te były nadal finansowane ze środków Funduszu i w 2018 r. poniesiono na ten cel koszty w wysokości 624 tys. zł.

Fundusz, pomimo wniosku pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli o zaprzestanie finansowania dodatkowych usług zdrowotnych, nie wystąpił do usługodawcy o rozwiązanie umów.

⁹ Wystąpienie pokontrolne NIK z dnia 29 maja 2018 r. sporządzone w związku z kontrolą P/18/001 Wykonanie budżetu państwa w 2017.

III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

1. Wykonanie planu przychodów i kosztów funduszu

1.1. Wykonanie planu przychodów

Przychody Funduszu w 2018 r. zrealizowane zostały w wysokości 5 328 489,6 tys. zł, tj. w kwocie o 4,9% wyższej niż zaplanowano (5 081 731,0 tys. zł) i o 6,5% większej niż w roku poprzednim (5 003 680,0 tys. zł).

Głównymi źródłami przychodów Funduszu były:

- wpłaty realizowane przez pracodawców na podstawie art. 21 ustawy o rehabilitacji, w wysokości 4 344 153,2 tys. zł (81,5% przychodów ogółem), co stanowiło 104,3% planu i było wyższe o 8,1% od przychodów roku poprzedniego;
- dotacja celowa z budżetu państwa przyznana na podstawie art. 46a ustawy o rehabilitacji, w wysokości 741 841,0 tys. zł (13,9% przychodów ogółem), co stanowiło 99,3% planu i było równe kwocie dotacji przekazanej w roku poprzednim.

Przychody Funduszu w latach 2015–2016 były realizowane na zbliżonym poziomie (średnio 4 700 000 tys. zł). Od 2017 r. nastąpił ich wzrost, spowodowany zmianą przepisów dotyczących obowiązkowych wpłat pracodawców (art. 22 ustawy o rehabilitacji) oraz zwiększeniem zatrudnienia i płac w gospodarce. Wpłaty pracodawców w 2018 r. były wyższe od wpłat w latach 2015–2016 o 20,0% i o 8,1% w stosunku do wpłat w roku 2017.

Stan należności brutto Funduszu na koniec 2018 r. wyniósł 1 009 217,3 tys. zł, i był wyższy od należności brutto zarachowanych na koniec roku ubiegłego (938 054,0 tys. zł) o 71 163,3 tys. zł, tj. o 7,6%. Należności dotyczyły:

- obowiązkowych wpłat pracodawców na PFRON – w wysokości 414 626,0 tys. zł (41,1% należności ogółem). Były one niższe o 10,5% od takich należności na koniec roku 2017 (463 482 tys. zł);
- pozostałych należności z tytułu wypłat dofinansowań do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych – w wysokości 592 798,6 tys. zł (58,7% należności ogółem), wyższych od analogicznych należności zarachowanych na koniec roku 2017 o 25,4%.

W 2018 r., podobnie jak i w roku poprzednim, w planie finansowym PFRON i w sprawozdaniach z wykonania planu wykazywano wyłącznie stan należności netto, tj. bez uwzględnienia odpisów aktualizujących wartość należności. Należności netto wynoszące na koniec roku 165 244,9 tys. zł, stanowiły 195,5% planu wynikającego z ustawy budżetowej (84 525,0 tys. zł) i były wyższe o 68,5% w stosunku do należności netto w roku 2017 (98 058,9 tys. zł).

Wzrost należności netto wynikał m.in. z dokonanych przez Zarząd Funduszu w 2018 r. zmian zasad tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych i refundacji składek na ubezpieczenia społeczne.

W 2018 r. PFRON – poza pożyczkami z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – nie planował i nie udzielał pożyczek. Należności zarachowane z przedmiotowego tytułu wynosiły na koniec roku 1792,6 tys. zł.

W 2017 r. Fundusz wprowadził regulację dotyczącą tworzenia odpisów aktualizujących należności z tytułu obowiązkowych wpłat na PFRON. Działając w ramach tych uregulowań Departament Wpłat Funduszu utworzył w 2018 r. odpisy aktualizujące należności na kwotę 69 792,5 tys. zł. Kwota odpisów

stanowiła 73,2% stanu z roku poprzedniego (95 325,3 tys. zł)¹⁰. W trakcie roku rozwiązano odpisy aktualizujące w kwocie 58 951,7 tys. zł, co stanowiło 84,8% odpisów rozwiązanych w roku poprzednim (69 532,9 tys. zł)¹¹. W przypadku braku możliwości wyegzekwowania należności zmniejszono dokonane uprzednio odpisy aktualizujące na kwotę 56 847,3 tys. zł, co stanowiło 208,2% odpisów zmniejszonych w roku poprzednim (27 306,2 tys. zł)¹².

W 2018 r. w Funduszu utworzono nowe odpisy aktualizacyjne na łączną kwotę 130 368,1 tys. zł i zmniejszono odpisy w wysokości 60 674,0 tys. zł.

Analiza dokumentacji 102 wybranych losowo podmiotów, dla których w 2018 r. utworzono odpisy aktualizujące wykazała, że dokonywano ich terminowo i zgodnie z przyjętymi procedurami. Odpisów dokonano w związku z objęciem dłużnika postępowaniem egzekucyjnym (10 przypadków), postawieniem dłużnika w stan likwidacji lub otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego (dwa przypadki), wnioskiem złożonym przez dłużnika o rozłożenie na raty zaległości (pięć przypadków), upływem siedmiu miesięcy od terminu wymagalności zapłaty (85 przypadków).

Zaległości Funduszu na koniec 2018 r. wynosiły 585 236,9 tys. zł. Powyższa kwota stanowiła 58,0% należności brutto i 100,0% zaległości zgłoszonych na koniec roku 2018 do windykacji przez departamenty merytoryczne. Na koniec poprzedniego 2017 roku łączne zaległości Funduszu były wyższe, wynosiły 732 074,0 tys. zł, tj. o 25,1% więcej od zaległości z 2018 r.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. zarejestrowanych było 46 podmiotów zalegających z wpłatami na PFRON w kwotach przewyższających 1000 tys. zł. Najwyższa kwota zaległości wynosiła 5154,6 tys. zł.

Fundusz, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., prowadził 12 951 spraw windykacyjnych (w roku ubiegłym 14 473). Łączna kwota zaległości dochodzona w tych postępowaniach wynosiła 585 236,9 tys. zł (w roku ubiegłym – 582 761,9 tys. zł).

W wyniku postępowań windykacyjnych Funduszu odzyskano w 2018 r. kwoty zaległe w wysokości 105 758,8 tys. zł, tj. 10,5% należności brutto oraz 18,1% zaległości zaewidencjonowanych na koniec 2018 r.

Analiza 30 spraw, w których łączna kwota zaległości wynosiła 182 416,0 tys. zł, tj. 31,2% wszystkich zaległości wykazała, że Fundusz w 2018 r. wyegzekwował 2078,0 tys. zł (tj. 1,1% badanych zaległości). Trzy sprawy (o najwyższych kwotach zaległości i najdłużej trwające) były nadal prowadzone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, trzy były na etapie przygotowania odpowiednich działań prawnych przez Departament Wsparcia Zarządu¹³, w jednej sprawie nadano klauzulę wykonalności po wyroku sądu, w 13 sprawach trwały postępowania egzekucyjne, w 10 sprawach toczyło się postępowanie upadłościowe z udziałem Funduszu¹⁴.

W 2018 r. podobnie jak i w poprzednim 2017 r., w Funduszu nie było zaległości przedawnionych/przeteterminowanych, w tym z tytułu obowiązkowych wpłat na PFRON.

¹⁰ Zgodnie z uchwałą Zarządu z dnia 29 marca 2017 r. Departament Wpłat przedkładał Zarządowi, co kwartał informacje/raporty o stanie odpisów aktualizujących.

¹¹ Rozwiązanie odpisu zgodnie z cyt. uchwałą następowało w przypadku dokonania wpłaty przez zobowiązany podmiot lub innego zmniejszenia należności.

¹² Wykorzystanie odpisu następowało w przypadku braku możliwości ściągnięcia należności (np. likwidacja jednostki i brak następcy prawnego, zakończenie postępowań upadłościowych lub restrukturyzacyjnych, decyzja o umorzeniu należności, braku możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie, nieściągalności należności (podano różnych osiem przypadków).

¹³ Poprzednio Departament Prawny.

¹⁴ Fundusz ujęty był na listach wierzytelności.

Fundusz podejmował działania w celu odzyskania należnych kwot, w tym w trybie przewidzianym w art. 49, art. 49e, art. 49f ustawy o rehabilitacji. W ich wyniku w 2018 r. rozłożono na raty spłatę zaległości w wysokości 20 755,7 tys. zł.

W 2018 r. umorzono należności Funduszu na kwotę 4341,1 tys. zł, tj. 0,7% łącznej kwoty zaległości.

Kontrola 23 decyzji dotyczących ulg w spłacie należności na łączną kwotę 5589,1 tys. zł, w tym 10 dotyczyło umorzenia należności, pięć rozłożenia na raty i osiem odroczenia terminu płatności, wykazała, że przyznawano je po analizie zebranego materiału dowodowego, uwzględniając sytuację finansową zobowiązanych podmiotów.

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości przy udzielaniu ulg w spłacie należności i ich windykacji.

Przyjęty w ustawie budżetowej na 2018 r. plan dotacji w wysokości 747 460 tys. zł był na poziomie zbliżonym do planu i wykonania dotacji w roku poprzednim tj. odpowiednio 747 007 tys. zł i 742 756,4 tys. zł i w trakcie roku budżetowego nie uległ zmianie. Dotację wykorzystano w wysokości 741 841,0 tys. zł (99,3% planu), w tym kwotę 741 096,4 tys. zł przeznaczono na realizację dwóch ustawowych zadań PFRON, a pozostałą część dotacji, tj. 744,6 tys. zł przeznaczono na współfinansowanie projektów z udziałem środków z UE (bieżące projekty).

Niewykorzystana część dotacji w wysokości 4263,6 tys. zł, została w terminie zwrócona do budżetu państwa.

Środkami dotacji, otrzymanej na podstawie art. 46a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rehabilitacji, dofinansowano dopłaty do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w wysokości 717 360 tys. zł (100% planu) i zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywizacji zawodowej w wysokości 23 736,4 tys. zł, (84,8% planu – wynoszącego 28 000,0 tys. zł i analogicznie do wykonania w roku poprzednim – 25 830,7 tys. zł).

1.2. Wykonanie planu kosztów

Plan finansowy Funduszu po zmianach (na koniec 2018 r.) obejmował koszty ogółem 5 207 143 tys. zł. Koszty wykonano w wysokości 5 135 438,1 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu i było wyższe o 133 170,3 tys. zł (o 2,7%) od kosztów roku 2017.

Najwyższe koszty poniesiono na wykonania zadań przewidzianych ustawą o rehabilitacji – ich wartość wynosiła 4 851 198,6 tys. zł (94,4% kosztów ogółem). Były one wyższe o 175 512,4 tys. zł (o 3,5%) od takich kosztów poniesionych w 2017 r.

Koszty własne (administracyjne) związane z funkcjonowaniem PFRON jako osoby prawnej (bez wydatków inwestycyjnych) wynosiły 271 609,7 tys. zł, co stanowiło 5,3% kosztów ogółem. Były one niższe od takich kosztów poniesionych w 2017 r. o 27 154,3 tys. zł (o 5,5%). Koszty własne obejmowały: koszty funkcjonowania PFRON – 115 278,8 tys. zł, odpisy aktualizujące należności – 132 995,5 tys. zł, amortyzację – 14 685,9 tys. zł, wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń – 267,8 tys. zł oraz koszty bieżące projektu dofinansowanego środkami z budżetu UE realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – 8381,7 tys. zł.

Wydatki majątkowe (usługi i zakupy inwestycyjne) w 2018 r. wynosiły 12 629,8 tys. zł (0,3% kosztów ogółem) i były niższe o 15 187,8 tys. zł (o 54,6%) od takich wydatków, poniesionych w 2017 r. Obejmowały one: wydatki majątkowe sfinansowane środkami PFRON – 10 845,2 tys. zł oraz wydatki

majątkowe projektu dofinansowanego środkami z budżetu UE realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – 1784,6 tys. zł.

Rodzaje kosztów dotyczących realizacji zadań ustawowych przedstawiono w pkt 1.4. „Efekty rzeczowe prowadzonej działalności” niniejszej Informacji.

W latach 2015–2018 wykonanie kosztów ogółem Funduszu sukcesywnie wzrastało i wynosiło od 4 600 150 tys. zł w 2015 r. do 5 135 438,1 tys. zł w 2018 r.

Koszty wykonania zadań w okresie 2015–2018 również sukcesywnie wzrastały od 4 272 663,5 tys. zł w 2015 r. do 4 851 198,6 tys. zł w 2018 r. Udział kosztów wykonania zadań w kosztach ogółem w ww. okresie wzrastał i wynosił od 92,9% w 2015 r. do 94,4% w 2018 r.

W okresie 2015–2018 najwyższe koszty własne (administracyjne) w kwocie 303 857,1 tys. zł zostały poniesione w 2015 r. Najniższe koszty bieżące w kwocie 271 609,7 tys. zł Fundusz poniósł w 2018 r. Relacja kosztów własnych do kosztów ogółem zmniejszyła się i wynosiła od 6,5% w 2015 r. do 5,4% w 2018 r.

W 2018 r., w dwóch przypadkach wystąpiły znaczne odchylenia (przekraczające poziom 15%) realizacji kosztów w stosunku do roku poprzedniego.

Koszty wykonane w ramach podziałki planu finansowego 2.1 „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w 2018 r. wynosiły 103 629,1 tys. zł w sytuacji, gdy w 2017 r. ich wartość wynosiła – 2583,4 tys. zł, (wzrost o 3.911%). Było to spowodowane przede wszystkim tym, że część kosztów realizacji programu „Aktywny samorząd” w 2018 r. była finansowana środkami zaplanowanymi w tej podziałce planu.

Koszty wykonane w ramach podziałki planu finansowego 4.5 „Koszty własne – pozostałe” w 2018 r. wynosiły 26 960,4 tys. zł, a w 2017 r. 19 392,8 tys. zł (wzrost o 39%). Wzrost ten wynikał w szczególności z: wyższej amortyzacji majątku trwałego, wyższych kosztów: postępowań sądowych i prokuratorskich, wypłaconych kar i odszkodowań, odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, pozostałych odsetek, podróży służbowych oraz kosztów realizacji projektu „System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON” dofinansowanego środkami z budżetu Unii Europejskiej.

Na koniec 2018 r. zobowiązania niewymagalne Funduszu wynosiły 83 992,7 tys. zł i były wyższe o 8279,6 tys. zł (o 10,9%) od zobowiązań na koniec 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2018 r. Fundusz nie posiadał zobowiązań wymagalnych, a w trakcie roku nie ponosił kosztów odsetek z tytułu nieterminowo regulowanych zobowiązań¹⁵. Zobowiązania wykazane na koniec 2018 r. dotyczyły:

- niezapłaconych faktur wystawionych przez dostawców – 7132,3 tys. zł;
- rozrachunków z Urzędem Skarbowy z tytułu naliczonych podatków – 674,5 tys. zł;
- rozrachunków z ZUS z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne – 2226,2 tys. zł;
- różnic inwentaryzacyjnych – 21 148,5 tys. zł (taka sama kwota zewidencjonowana była na należnościach na dzień 31 grudnia 2018 r.);
- nadpłaconych wpłat obowiązkowych pracodawców na Fundusz – 38 113,2 tys. zł,
- pobranych zabezpieczeń należytego wykonania umów – 1104,2 tys. zł;
- nierozliczonych wpłat oraz zwrotów na Fundusz – 12 642 tys. zł.

W 2018 r. Fundusz nie zaciągał kredytów ani pożyczek.

¹⁵ Kwota odsetek 639,5 tys. zł ujęta w § 4580 „Pozostałe odsetki” dotyczyła odsetek wypłaconych pracodawcom zgodnie z art. 78 ustawy Ordynacja podatkowa, z tytułu nadpłat obowiązkowych wpłat na Fundusz. Wypłaty odsetek były spowodowane m.in. zmianą interpretacji przepisów prawa i wydaniem uchwały w składzie siedmiu sędziów NSA z dnia 19 grudnia 2016 r. W tej podziałce ujmowane były również koszty odsetek wypłaconych w związku ze zwrotami wadliwych przetargowych.

Terminowa realizacja zobowiązań, brak odsetek za zwłokę w ich regulowaniu i brak zobowiązań wymagalnych na koniec 2018 r. oraz stan wolnych środków finansowych na rachunkach bankowych i stan lokat wskazują, że płynność finansowa Funduszu nie była zagrożona.

Szczegółowym badaniem objęto próbę w kwocie 13 295,7 tys. zł, wylosowaną spośród kosztów własnych (administracyjnych), co stanowiło 30% takich kosztów PFRON 2018 r., a także próbę w kwocie 8478,5 tys. zł wylosowaną spośród wydatków majątkowych, co stanowiło 78,2% takich wydatków. Doboru próby kosztów własnych dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów księgowych, dotyczących kosztów własnych Funduszu, z wyłączeniem kosztów amortyzacji, kosztów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń oraz kosztów odpisów aktualizujących należności. Próba kosztów własnych została wylosowana metodą MUS spośród 5176 zapisów księgowych o wartości większej niż 500 zł i stanowiła 76 dowodów księgowych. Doboru próby wydatków majątkowych dokonano w sposób celowy, wybierając 16 zapisów księgowych o najwyższej wartości.

Analiza kosztów bieżących i wydatków inwestycyjnych wykazała, że zostały one poniesione prawidłowo, zgodnie z planem finansowym, na zadania realizowane przez Fundusz, a płatności z tego tytułu dokonywane były terminowo. Służyły one realizacji celów określonych w ustawie o rehabilitacji. Zostały poprawnie udokumentowane i zaakceptowane przez Głównego Księgowego oraz przez Pełnomocnika Zarządu Funduszu. Dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie zadekretowano do ujęcia w księgach rachunkowych.

W 2018 r. PFRON, w terminach wynikających z ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹⁶, przekazał na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (zfśś) środki finansowe z tytułu odpisu podstawowego (po korekcie) w kwocie 1154,9 tys. zł.

Prezes Zarządu PFRON w dniu 5 grudnia 2018 r. dokonał zmian w Regulaminie wynagradzania pracowników PFRON oraz w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W tym samym dniu Prezes Zarządu Funduszu wydał zarządzenie nr 112/2018 określające zasady korzystania w 2018 r. ze środków zfśś, w którym wprowadził świadczenie świąteczne oraz określił zasady wypłaty tego świadczenia w 2018 roku. Wskazane wyżej zarządzenia podpisał (w imieniu Prezesa Zarządu Funduszu) Zastępca Prezesa Zarządu.

W 2018 r. Fundusz realizował cztery projekty dofinansowane środkami z budżetu Unii Europejskiej (UE), z tego: dwa projekty były w 2018 r. kontynuowane (ich rozpoczęcie nastąpiło w latach wcześniejszych), natomiast realizację dwóch projektów rozpoczęto w 2018 r. Wartość wydatków zrealizowanych w 2018 r. w ramach wszystkich projektów dofinansowanych środkami UE wynosiła 13 674,2 tys. zł. Największe wydatki dotyczyły projektu „System obsługi wsparcia finansowanego ze środków PFRON”¹⁷ realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 (POPC). Celem projektu było stworzenie systemu informatycznego, który usprawni osobom niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz, proces aplikowania o środki PFRON, będące w gestii powiatowych i wojewódzkich jednostek samorządowych. Realizację projektu zaplanowano na 36 miesięcy – od marca 2016 r. do lutego 2019 r. W 2018 r. w ramach tego projektu Fundusz zrealizował wydatki w kwocie 10 166,4 tys. zł. Badaniem szczegółowym, objęto wydatki w kwocie 2176,5 tys. zł¹⁸, co stanowiło 21,4% wszystkich wydatków zrealizowanych w 2018 r. w ramach tego projektu.

¹⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 1316, ze zm.

¹⁷ Umowa o dofinansowanie projektu nr POPC.02.01.00-00-0012/15-00 z dnia 1 marca 2016 r.

¹⁸ Kontrolą objęto 36 dokumentów księgowych (faktur dotyczących usług i dostaw) – dobór celowy, kryterium – wyższe kwotowo.

Analiza wykazała, że wydatki ponoszone w ramach badanego projektu zostały należycie udokumentowane i zostały poniesione w okresie kwalifikowalności przez podmiot, z którym została zawarta umowa o dofinansowanie projektu (przez beneficjenta). Były one zgodne z kategoriami kosztów wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu i z zatwierdzonym budżetem projektu. W badanej próbie wydatków nie stwierdzono opóźnień w dokonywaniu płatności za faktury.

Dla oceny prawidłowości stosowania procedur udzielania zamówień publicznych, szczegółowym badaniom poddano dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁹:

- postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, przeprowadzone w związku z zakupem *Usługi asysty technicznej i konserwacji, modyfikacji i rozwoju oraz transferu wiedzy Systemu NEO i Modułu Komunikacyjnego*, oraz
- postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem było *Świadczenie usługi hostingu systemu SOW opracowanego w ramach projektu „System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON” w ramach POPC, Oś Priorytetowa 2 – „E-administracja i otwarty rząd”, działanie 2.1 – „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”*.

Wybrano je w sposób celowy spośród 31 zamówień przekraczających wartość 30 tys. euro. Wszystkie zamówienia były przeprowadzane wyłącznie w trybie art. 39 cyt. ustawy *Prawo zamówień publicznych*, tj. jako przetargi nieograniczone. Łączna kwota brutto umów zawartych przez PFRON w wyniku tych zamówień wynosiła – 24 128,7 tys. zł.

W badanych postępowaniach nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

Analizą objęto również jedno postępowanie (dobór celowy z rejestru zamówień) o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 30 tys. euro, na wykonanie prac remontowych w budynkach PFRON w Warszawie. Stwierdzono, że przeprowadzono je zgodnie z wprowadzonym przez Zarząd PFRON, w dniu 28 lutego 2017 r. *Regulaminem udzielania zamówień publicznych w PFRON*, w tym zamówień o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro.

W celu oceny prawidłowości wyboru trybu udzielania zamówień publicznych badaniem objęto wydatki w kwocie 13 615,2 tys. zł (wynikające z 36 dowodów księgowych), natomiast pod kątem zasadności wyłączenia stosowania przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*, zbadano wydatki w wysokości 1876,3 tys. zł (wynikające z 16 dowodów księgowych). Łączna wartość wydatków objętych badaniem wynosiła 15 491,5 tys. zł, z tego: wydatki bieżące – 7809,2 tys. zł, wydatki majątkowe – 7682,3 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2018 r. w planie finansowym Funduszu, na zadania inwestycyjne własne, przewidziano środki 15 888 tys. zł, które zrealizowano w wysokości 10 845,2 tys. zł (68,3% planu). Wydatki te w kwotach:

- 9985,3 tys. zł dotyczyły modyfikacji i zakupów systemów informatycznych oraz sprzętu komputerowego (bibliotek taśmowych, serwerów i urządzeń sieciowych, dysków, itp.) realizowanych przez Departament ds. Teleinformatyki;
- 859,8 tys. zł obejmowały zakupy środków trwałych oraz usługi i roboty budowlane realizowane przez Departament ds. Organizacyjnych.

Łącznie w ramach wydatków majątkowych w 2018 r. zaplanowano 24 zadania inwestycyjne, z których 23 zrealizowano w pełnym zakresie, a nie wykonano jednego zadania. Największe zadania inwestycyjne dotyczyły zakupu dokumentacji systemu SODIR²⁰ – 2952 tys. zł, zakupu licencji Oracle

¹⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

²⁰ Komputerowy system wykorzystywany przez PFRON do obsługi dofinansowań wynagrodzeń i refundacji składek ubezpieczenia społecznego osób niepełnosprawnych.

– 1857,1 tys. zł, modyfikacji systemu SODIR – 1348 tys. zł, modyfikacji systemu NEO²¹ – 827,5 tys. zł, zakupu dwóch samochodów Peugeot Traveller – 284,3 tys. zł, modernizacji awaryjnego oświetlenia oraz oznakowania dróg ewakuacyjnych w budynku PFRON – 221,9 tys. zł.

Rozbieżności pomiędzy kwotami wydatkowanymi a planowanymi, wynikały głównie z tego, że w wyniku stosowania procedur przewidzianych ustawą *Prawo zamówień publicznych*, uzyskiwano niższe ceny realizacji zadań niż przyjęte w planie finansowym.

W 2018 r. nie realizowano planowanej modernizacji rozdzielni niskiego napięcia elektrycznego. Odstąpienie od realizacji tego zadania spowodowane było skomplikowanym charakterem wynikającym z konieczności wprowadzenia do warunków postępowania przetargowego, zapisów zabezpieczających PFRON w toku prowadzonych prac. Brak realizacji tego zadania inwestycyjnego nie miał negatywnego wpływu na realizację statutowych zadań Funduszu.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wykonania planu przychodów i kosztów przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik 2 do niniejszej informacji.

W wykonaniu planu kosztów stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dniu 5 grudnia 2018 r. wprowadzono do katalogu świadczeń wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych tzw. „świadczenie świąteczne”, którego wysokość uzależniona była od okresu zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia pracownika za listopad 2018 roku, w proporcji do wykonywanego przez niego etatu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zasady przyznawania ww. świadczenia nie w pełni odpowiadały wymogom określonym w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ponieważ sytuacja materialna pracownika uprawnionego do tego świadczenia była analizowana jedynie w zakresie wynagrodzenia zasadniczego wypłaconego w listopadzie 2018 r. Sytuacja życiowa i rodzinna pracownika nie podlegała natomiast analizie.

Dla sfinansowania tych świadczeń PFRON, na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, przekazał na rachunek bankowy z fśś środki finansowe z tytułu dodatkowego odpisu w wysokości 1520 tys. zł (co stanowiło 131,6% odpisu podstawowego, zaliczonego wcześniej w koszty bieżącej działalności Funduszu).

Prezes Zarządu PFRON wyjaśniła, że przyczyną zwiększenia odpisu na z fśś w 2018 r. była sytuacja wewnętrzna w Funduszu wywołana zaprzestaniem przez PFRON w 2018 r. przekazywania bonów podarunkowych na rzecz pracowników, w konsekwencji zaleceń NIK po poprzedniej kontroli, tym samym – uszczuplenie świadczeń ze strony Funduszu na rzecz pracowników. Skutkiem tego były żądania związków zawodowych o podjęcie działań zaradczych, kierowane do Zarządu PFRON oraz do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Związki zawodowe wskazywały również na możliwość wszczęcia sporu zbiorowego.

Świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe²² - nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Fundusz uznał, że te okoliczności nie zachodziły, co potwierdziła Prezes Zarządu Funduszu, która wyjaśniając powody odprowadzenia składek na ubezpieczenie społeczne podała m.in., że z wyroku

²¹ Komputerowy system wykorzystywany przez PFRON do ewidencji i poboru wpłat pracodawców.

²² Dz. U. z 2017 r. poz. 1949.

Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 kwietnia 2017 r. wynika, że oparcie kryterium dostępności świadczeń z zfsś wyłącznie z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia zasadniczego, nie spełnia wymogu badania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej, a w konsekwencji świadczenia świąteczne należało uznać za przychód pracowników.

2. Łączna wartość świadczeń świątecznych (brutto) wypłaconych 911 pracownikom PFRON wynosiła 1512,7 tys. zł. Składki ubezpieczenia społecznego wyniosły łącznie 562,9 tys. zł. W części obciążającej pracodawcę wyniosły one 262,5 tys. zł i zostały sfinansowane środkami Funduszu, ponieważ nie były objęte zwiększonym w grudniu 2018 r. odpisem na zfsś.

Prezes Zarządu PFRON wyjaśniła m.in., że kryterium zastosowane przy przyznawaniu w grudniu 2018 r. świadczeń świątecznych było konsekwencją ustaleń zawartych w porozumieniu pomiędzy PFRON a związkami zawodowymi.

Realizacja wniosków pokontrolnych.

W wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 29 maja 2018 r.²³ sporządzonym w związku z kontrolą P/18/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2017*, zawarto sześć wniosków pokontrolnych i dwie uwagi.

Stwierdzono, że w ramach § 4280 „Zakup usług zdrowotnych”, PFRON w 2018 r. nadal finansował ze środków publicznych dodatkowe usługi zdrowotne dla pracowników Funduszu, których koszty wynosiły 624 tys. zł. Świadczy to, że wniosek pokontrolny²⁴ w tej części nie został zrealizowany. Zaprzestano natomiast finansowania ze środków publicznych kart podarunkowych dla pracowników.

Prezes Zarządu PFRON wyjaśniła, że Fundusz dokonał analizy treści umów zawartych na świadczenie usług zdrowotnych na rzecz pracowników w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. Z przeprowadzonej przez radcę prawnego analizy warunków określonych w umowach wynika, że nie ma podstawy prawnej do ich rozwiązania (wypowiedzenia w całości) bądź zmiany w zakresie finansowania dodatkowych usług medycznych. W związku z brakiem możliwości wypowiedzenia przedmiotowych umów, Fundusz nie występował do Wykonawcy z wnioskiem o ich rozwiązanie.

Wniosek pokontrolny o klasyfikowanie kosztów i wydatków do odpowiednich podziałek (paragrafów) został zrealizowany w części. Nie zrealizowano go w przypadku kosztów opracowania dokumentacji systemu SODIR. W 2018 r. koszty te w kwocie 2952,0 tys. zł PFRON klasyfikował analogicznie jak w roku poprzednim, tj. do § 6120 „Wydatki na zakupy inwestycyjne państwowych funduszy celowych” zamiast do § 6110 Wydatki inwestycyjne państwowych funduszy celowych.

Prezes Zarządu PFRON wskazała, że Fundusz realizuje swoje wydatki w oparciu o plan finansowy określony w ustawie budżetowej. Plan finansowy określany jest w grupach wydatków. Plan wydatków w grupie wydatków majątkowych nie został przekroczony. Grupa wydatków majątkowych to dla PFRON suma paragrafów 611 i 612 z odpowiednią czwartą cyfrą, jako źródło finansowania. Wyboru odpowiedniego zastosowania klasyfikacji budżetowej zawsze dokonuje się zgodnie z istniejącym stanem faktycznym i stosownie do postanowień zawartych w umowach. Przedmiotowa umowa została podpisana zgodnie z zapotrzebowaniem w § 6120, w związku z tym tak były realizowane wydatki w 2018 r.

NIK stwierdza, że zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o rehabilitacji, PFRON jest państwowym funduszem celowym, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Przychody i wydatki związane ze swoją działalnością powinien zatem klasyfikować do odpowiednich podziałek klasyfikacji budżetowej, w myśl przepisu art. 39 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, i z uwzględnieniem postanowień rozporządzenia

²³ Znak LRZ.410.001.09.2018, P/18/001.

²⁴ O zaprzestanie finansowania ze środków publicznych w ramach § 3020 kart podarunkowych oraz w ramach § 4280 dodatkowych usług zdrowotnych dla pracowników Funduszu.

Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁵.

Pozostałe wnioski pokontrolne, zawarte w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 29 maja 2018 r., zostały zrealizowane.

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu PFRON dotyczących wykorzystania uwag zwartych w wystąpieniu pokontrolnym NIK wynika, że zostały one uwzględnione. W związku z zakupem nowej infrastruktury informatycznej ograniczone zostaną koszty sytemu i asysty technicznej. Po dniu 19 października 2018 r.²⁶ Fundusz nie zawierał kolejnych umów na usługi serwisu pogwarancyjnego i asysty technicznej sprzętu HP.

Z wyjaśnień wynika także, że w 2019 r. zostaną również ograniczone koszty utrzymania i modyfikacji systemu SODIR.

1.3. Stan funduszu i gospodarowanie wolnymi środkami

Stan funduszu na początek 2018 r. wynosił 496 590,1 tys. zł, a na koniec roku 703 046,5 tys. zł. Jego struktura obejmowała w szczególności:

- środki pieniężne – 556 817,3 tys. zł;
- należności – 165 244,9 tys. zł;
- zobowiązania (zmniejszające stan funduszu) – 83 992,7 tys. zł.

Stan funduszu na koniec roku wzrósł o 206 456,4 tys. zł (o 41,6%) w stosunku do jego stanu na początek roku, natomiast w stosunku do planowanego stanu na koniec roku wzrósł o 500 469,5 tys. zł (o 347,0%).

Główną przyczyną wyższego stanu funduszu na koniec roku, w stosunku do wartości planowanej, było to, że plan finansowy PFRON, na etapie jego opracowania, nie uwzględniał faktycznego poziomu wykonania za rok 2017, w tym w szczególności w zakresie środków pieniężnych, które za 2017 r. wyniosło 409 045,3 tys. zł, a w ustawie budżetowej na 2018 r. zakładane było na poziomie 127 790,0 tys. zł (31,2% wykonania). Tym samym wykonanie tej pozycji planu w 2018 r. w wysokości 556 817,3 tys. zł stanowiło 435,7% planu.

Wolne środki finansowe Funduszu w 2018 r. lokowane były w depozyty terminowe na okres od siedmiu do 94 dni i założono łącznie 91 lokat. Średnia dzienna wartość środków lokowanych i przekazanych w zarządzanie w 2018 r. wynosiła 437 742,7 tys. zł.

Dokonywanie lokat i przekazywanie wolnych środków w zarządzanie Ministrowi Finansów nie stanowiło zagrożenia dla terminowej realizacji wypłat środków PFRON, a stan wolnych środków zapewniał realizację ustawowych celów i zadań Funduszu.

Przychody z tytułu odsetek od depozytów wyniosły w 2018 roku 3739,9 tys. zł.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarowania wolnymi środkami w 2018 r. Zaprzestano także lokat wolnych środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa, co było kwestionowane przez NIK w kontroli wykonania budżetu za poprzedni rok.

²⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

²⁶ Data końca obowiązywania umowy nr 2017/10/314 z dnia 19 października 2017 r. zawartej z FAST IT sp. z o.o. w Łodzi, na usługi serwisu pogwarancyjnego i asysty technicznej sprzętu komputerowego i oprogramowania firmy HP.

1.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Fundusz w 2018 r. realizował trzynaście zadań, określonych w ustawie o rehabilitacji, i ujmowanych w dwóch funkcjach państwa przewidzianych w planie w układzie zadaniowym, tj. funkcji nr 13 *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*²⁷ oraz funkcji nr 14 – *Rynek pracy*²⁸.

Koszt realizacji poszczególnych ustawowych zadań Funduszu mieścił się w przedziale od 3 316 594,3 tys. zł do 8,3 tys. zł.

Wydatki Funduszu w układzie planu budżetu zadaniowego zrealizowane zostały w zakresie funkcji nr 13 w wysokości 1 296 197,8 tys. zł, co stanowiło 97,6% planu po zmianach, a w zakresie funkcji nr 14 w wysokości 3 839 240 tys. zł, co stanowiło 99% planu po zmianach, a przyjęte mierniki realizacji zadań²⁹ zrealizowane zostały na poziomie odpowiednio 94,3% i 98,4% planu.

Fundusz opracowywał plan rzeczowo-finansowy w układzie tradycyjnym (wynikającym z układu określonego w ustawie budżetowej), a także w układzie budżetu zadaniowego. Sprawozdawczość z realizacji ustawowych celów i zadań Funduszu prowadzono w formie półrocznego i rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego w układzie zadaniowym. Poszczególne jednostki organizacyjne Funduszu (departamenty) prowadziły także sprawozdawczość wewnętrzną według wewnętrznych uregulowań Funduszu (instrukcji Systemu Zarządzania Jakością³⁰). Opracowano także plan przebiegu procesu dotyczącego przygotowania planu finansowego i dokonywania jego zmian³¹.

Koszty realizacji dwóch ustawowych zadań wyniosły 83,3% kosztów ogółem Funduszu i obejmowały dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (64,6% kosztów ogółem) i tzw. przelewy redystrybucyjne związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, realizowaną przez samorzady powiatowe i wojewódzkie (18,7% kosztów ogółem).

Na siedem, spośród 13 ustawowych zadań poniesiono 94,2% rocznych kosztów Funduszu ogółem i w odniesieniu do tych zadań zaprezentowano efekty ich realizacji w porównaniu do roku poprzedniego.

1. Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – art. 26a ustawy o rehabilitacji

Na realizację tego zadania wydatkowano środki w kwocie 3 316 594,3 tys. zł, w tym 717 360,0 tys. zł (21,6%) pochodziło z dotacji celowej budżetu państwa, przekazanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS).

W 2018 r. z dofinansowań skorzystało 38 417 pracodawców, którzy zgłosili do rejestru prowadzonego przez PFRON zatrudnienie 371 052 osób niepełnosprawnych.

Koszt realizacji tego zadania, w relacji do roku poprzedniego, wzrósł o 4,5% (wykonanie 3 172 468,5 tys. zł). Przyczyną tego wzrostu była zmiana przepisów dotyczących możliwości uzyskania dofinansowania do wygradzenia pracownika, którego niepełnosprawność powstała w trakcie

²⁷ Funkcja obejmuje działalność w zakresie zabezpieczania obywateli w sferze socjalnej oraz opieki nad dzieckiem i rodziną.

²⁸ Funkcja obejmuje działalność w zakresie wspierania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu.

²⁹ Tj. wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji społecznej (dla zadania 13.1) oraz wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji zawodowej (dla zadania 14.1).

³⁰ Nr I-8.2.3-03. Obowiązująca od 31 stycznia 2017 r.

³¹ SZJ PPP-7.1-01. Obowiązujący od 31 stycznia 2017 r.

zatrudnienia (art. 26b ust. 6a ustawy o rehabilitacji). Konsekwencją nowych uregulowań prawnych jest ewidencjonowany od 2016 roku systematyczny wzrost wydatków na to zadanie.

Analiza danych dotyczących 15 podmiotów ubiegających się o dofinansowanie wynagrodzeń dla łącznie 533 pracowników niepełnosprawnych, na kwotę 3955,5 tys. zł wykazała formalno-prawną poprawność wniosków i dokonanych wypłat.

2. Przelewy redystrybucyjne. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych realizowana przez samorządy powiatowe i wojewódzkie

Zadania realizowane były przez 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu oraz przez 16 województw (samorządy). Podział środków dokonany został na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym³².

Samorządy powiatowe i wojewódzkie ze środków PFRON wydatkowały kwotę 962 292,8 tys. zł, co stanowiło 99,8% wielkości planowanej oraz 18,8% wszystkich wydatków Funduszu. Wydatki te były o 3,6% wyższe od takich wydatków w roku poprzednim (928 195 tys. zł).

Środkami Funduszu w samorządach powiatowych dofinansowano m.in. koszty:

- wyposażenia stanowisk pracy dla 689 osób niepełnosprawnych (26 253,6 tys. zł);
- utworzenia dwóch warsztatów terapii zajęciowej (231,9 tys. zł) oraz działania 718 takich warsztatów w 361 powiatach i miastach na prawach powiatu (453 462 tys. zł), których uczestnikami było 27 370 osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia 175 216 osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (145 077,6 tys. zł);
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, dla 17 224 osób niepełnosprawnych (62 263 tys. zł);
- turnusów rehabilitacyjnych, z których skorzystało 63.269 osób niepełnosprawnych (65 590 tys. zł).

Środkami Funduszu w samorządach wojewódzkich dofinansowano m.in. koszty:

- tworzenia dziewięciu zakładów aktywności zawodowej (art.35 ust.1 pkt 6) na kwotę 3697 tys. zł oraz dofinansowania działalności 107 takich zakładów na kwotę 88 360 tys. zł;
- dofinansowania robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (art.35 ust.1 pkt 5) na kwotę 35 220 tys. zł dla 150 podmiotów (inwestorów);
- zadań zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (art.36 ust.4) na kwotę 13 393,7 tys. zł dla 595 podmiotów.

Kontrola prawidłowości przekazywania przez Fundusz środków samorządom, w trzech wybranych miesiącach (tj. w marcu, maju i październiku), nie wykazała przypadków naruszenia terminów i zasad określonych w przywołanym wyżej rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r.

Koszty zadań, wykazywane przez samorządy we wnioskach w trakcie roku, były powiększane automatycznie przez Fundusz o 2,5% z przeznaczeniem na koszty ich obsługi. Po zakończeniu roku samorządy przekazały do Funduszu roczne rozliczenie, w których wykazano faktycznie poniesione koszty obsługi zadań i dokonano ich rozliczeń. Świadczy to o zrealizowaniu wniosku Najwyższej Izby Kontroli o rozliczanie kosztów obsługi tych zadań w rzeczywistej wysokości.

³² Dz. U. z 2017 r. poz. 538, ze zm.

3. Zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym – art. 36 ustawy o rehabilitacji

Na realizację tego zadania wydatkowano 239 951,8 tys. zł, co stanowiło 97% planu po zmianach. Wykonanie było jednocześnie o 1,2% niższe od wykonania w roku poprzednim (242 914 tys. zł).

Rodzaje zadań, które mogły być sfinansowane w ramach tej pozycji planu finansowego Funduszu wskazane zostały w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym³³.

Analiza trzech umów zawartych w wyniku rozstrzygnięcia konkursu „Samodzielni i skuteczni” (edycja nr 4/2017) pod kątem zasadności wypłaconych w 2018 r. środków, w łącznej wysokości 5901 tys. zł (tj. 5,5% kosztów całego zadania) nie wykazała nieprawidłowości na tym etapie (dwie spośród badanych umów będą realizowane także w 2019 r.).

4. Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej – art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy o rehabilitacji

Na realizację programów, w szczególności adresowanych do osób niepełnosprawnych oraz do rodzin, których członkami są osoby niepełnosprawne wydatkowano 124 733 tys. zł, co stanowiło 93,4% według planu po zmianach oraz 103% wydatków roku poprzedniego (120 987,8 tys. zł).

Środkami tymi finansowano realizację siedmiu programów kontynuowanych z lat poprzednich oraz dwóch nowych programów uruchomionych w 2018 r.

Analizie poddano pilotażowy program „Absolwent” dotyczący projektów wieloletnich realizowanych od października 2018 r. do września 2020 r. Kontrola wydatków w wysokości 413,6 tys. zł poniesionych w 2018 r. nie wykazała nieprawidłowości na tym etapie.

5. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne – art. 25a ustawy o rehabilitacji

W ramach tego zadania Fundusz wypłacił środki w kwocie 100 102 tys. zł, tj. 97,3% planu po zmianach. Z tej kwoty wypłacono: 96 135 tys. zł na ubezpieczenie 29 898 osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą i 3966 tys. zł na ubezpieczenie 3282 niepełnosprawnych rolników lub zobowiązanych do płacenia składek za niepełnosprawnego domownika. Wydatki na to zadanie były na poziomie wydatków roku poprzedniego (99 725,8 tys. zł).

Analiza danych dotyczących 15 podmiotów ubiegających się o refundację składek na ubezpieczenia społeczne w łącznej wysokości 150,7 tys. zł wykazała formalno-prawną poprawność wniosków i dokonanych wypłat.

6. Zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zastosowania zwolnień ustawowych – art. 47 ust. 2 ustawy o rehabilitacji

W planie finansowym PFRON zaplanowano na ten cel kwotę 56 000 tys. zł, w tym 28 000 tys. zł dotacji z budżetu państwa. Fundusz zrealizował w 2018 r. wypłaty w kwocie 47 472,8 tys. zł (tj. 84,7% planu), w tym 23 736,4 zł pochodziło z dotacji budżetu państwa (50%). Niewykorzystana dotacja w łącznej wysokości 4263,6 tys. zł została terminowo zwrócona na rachunek bankowy MRPIPS.

Wydatki na to zadanie były o 8% niższe od analogicznych w roku poprzednim (51 661,3 tys. zł).

³³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1945.

Środki wypłacone zostały w dwóch transzach, tj. w dniu 23 maja 2018 r. w kwocie 24 199 tys. zł dla 299 gmin (wnioski dotyczyły dochodów utraconych w 2017 r.) oraz w dniu 8 października 2018 r. w kwocie 23 273 tys. zł dla 284 gmin (wnioski dotyczyły dochodów utraconych w 2018 r.)

Analiza dokonanych wypłat wykazała, że były one zgodne przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad obliczania i trybu przekazywania gminom dotacji celowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych³⁴.

7. Realizacja działań wyrównujących różnice między regionami – art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji

Według planu po zmianach na realizację tego zadania przewidziano kwotę 50 787 tys. zł, z czego wydatkowano 46 703,8 tys. zł (92%). Wydatki te były o 1,6% niższe od analogicznych roku poprzedniego (47 452 tys. zł).

Środki wypłacane były poprzez Oddziały PFRON w związku z realizacją „Programu wyrównywania różnic między regionami III”. Dofinansowano łącznie 528 projektów, w których wsparcie objęło 24 231 osoby niepełnosprawne, w tym utworzono jedną spółdzielnię socjalną dla 10 osób niepełnosprawnych, dofinansowano zakup 302 pojazdów, dofinansowano 139 projektów dotyczących likwidacji barier w urzędach, placówkach edukacyjnych i środowiskowych domach samopomocy.

Koszt realizacji ww. siedmiu zadań stanowił 99,7% kosztów realizacji ustawowych zadań Funduszu.

Pozostałe zadania ustawowe Funduszu obejmowały:

- zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych (art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji);
- realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej (art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji);
- dofinansowanie kosztów szkolenia, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się³⁵ (art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rehabilitacji);
- dofinansowanie oprocentowania kredytów bankowych (art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji),
- finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz (art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rehabilitacji) oraz
- refundację kosztów wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących (art. 20b ust. 3 ustawy o rehabilitacji).

Wydatkowano na nie łącznie 13 240,6 tys. zł, co stanowiło 0,3% kosztów realizacji ustawowych zadań Funduszu.

Plan finansowy Funduszu w przypadku dziewięciu z 13 zadań ustawowych zrealizowany został w przedziale od 91% do 99,9% kwot planowanych (po zmianach). W przypadku czterech zadań poziom ten osiągnął od 37% do 84% planu po zmianach.

³⁴ Dz. U. Nr 166, poz. 1616, ze zm.

³⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1824.

2. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Fundusz sprawozdań za 2018 r. (za IV kwartał):

- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2018 r. planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33),
- o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- z wykonania planu finansowego Funduszu w układzie zadaniowym (RB-BZ2).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2018 r. z wykonania planu finansowego PFRON oraz sprawozdania za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych. Zostały one sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do wskazanych w ocenie ogólnej przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

Stwierdzone nieprawidłowości polegające na błędnej kwalifikacji kosztów do paragrafów klasyfikacji budżetowej nie miały istotnego wpływu na ocenę sprawozdań budżetowych.

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne doręczono Prezesowi Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dnia 30 kwietnia 2019 r.

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dniu 21 maja 2019 r. zgłosiła cztery zastrzeżenia, z których jedno zostało uwzględnione w całości, jedno w części, a dwa oddalono³⁶.

³⁶ Uchwała Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z dnia 3 czerwca 2019 r., znak KPK-KPO.443.117.2019.

V. Załączniki

Załącznik 1. Kalkulacja oceny ogólnej państwowego funduszu celowego – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Oceny wykonania planu finansowego PFRON dokonano stosując kryteria⁴¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku⁴².

Przychody (P):	5 328 489,6 tys. zł.
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	5 135 438,1 tys. zł.
Łączna kwota (G = P + K):	10 463 927,7 tys. zł.

Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,5092
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie: (Wk = K : G):	0,4908

Nieprawidłowości w przychodach: 0 zł.
Ocena cząstkowa przychodów (Op): (5) Pozytywna.

Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi): 1186,9 tys. zł (0,02% kosztów ogółem) dotyczyły:

- naliczenia i przekazania składek ubezpieczenia społecznego od świadczeń świątecznych wypłaconych ze środków zfs – 562,9 tys. zł;
- zakupu dodatkowych usług zdrowotnych dla pracowników PFRON – 624 tys. zł,

Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi): (5) pozytywna

Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO⁴³: (5 x 0,5092 + 5 x 0,4908 = 5) pozytywna
Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna

⁴¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁴² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴³ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

Załącznik 2. Wykonanie planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Tabela 1. Wykonanie planu finansowego PFRON

Część A									
Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ⁴⁴	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	5 002 268	5 021 248	5 207 143	5 135 438	100,4	102,7	102,3	98,6
1.	Realizacja działań wyrównujących różnice między regionami - art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.)	47 452	40 700	50 787	46 704	85,8	98,4	114,8	92,0
2.	Realizacja programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej - art. 47 ust. 1 pkt 2	133	9 457	9 457	3 508	7095,0	2631,7	37,1	37,1
3.	Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych - art. 26a	3 172 468	3 150 000	3 320 000	3 316 594	99,3	104,5	105,3	99,9
4.	Zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych - art. 47 ust. 2	51 661	56 000	56 000	47 473	108,4	91,9	84,8	84,8
5.	Finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz - art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. a	2 020	3 200	341	335	158,4	16,6	10,5	98,1
6.	Refundacja kosztów wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących art. 20b	8	15	15	8	194,8	108,4	55,7	55,7
7.	Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej - art. 47 ust. 1 pkt 4	120 988	118 487	133 553	124 733	97,9	103,1	105,3	93,4
8.	Dofinansowanie oprocentowania kredytów bankowych - art. 32 ust. 1 pkt 1	1 419	2 000	1 700	1 263	140,9	89,0	63,1	74,3
9.	Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych - art. 32 ust. 1 pkt 2	5 935	9 000	6 317	5 820	151,6	98,1	64,7	92,1
10.	Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne - art.25a	99 726	102 865	102 865	100 102	103,1	100,4	97,3	97,3
11.	Zadania zlecane - art. 36	242 914	247 000	247 000	239 952	101,7	98,8	97,1	97,1
12.	Przelewy redystrybucyjne	928 195	947 000	963 784	962 293	102,0	103,7	101,6	99,8
13.	Wydatki bieżące	295 058	279 732	289 968	271 342	94,8	92,0	97,0	93,6
13.1.	- wynagrodzenia osobowe	58 599	60 125	61 159	60 437	102,6	103,1	100,5	98,8
13.2.	- wynagrodzenia bezosobowe	911	1 369	1 086	730	150,3	80,1	53,3	67,2
13.3.	- składki na ubezpieczenia społeczne	9 885	11 576	11 825	10 140	117,1	102,6	87,6	85,8
13.4.	- składki na Fundusz Pracy	1 169	1 621	1 658	1 231	138,6	105,3	75,9	74,2
13.5.	- zakup usług	32 042	44 540	51 456	38 825	139,0	121,2	87,2	75,5
13.6.	- pozostałe, z tego:	19 393	27 501	29 784	26 984	141,8	139,1	98,1	90,6
13.6.1.	- amortyzacja (umorzenia)	12 186	14 010	15 510	14 686	115,0	120,5	104,8	94,7
13.6.2.	- inne	7 207	13 491	14 274	12 298	187,2	170,6	91,2	86,2
13.7.	- odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności	173 059	133 000	133 000	132 995	76,9	76,8	100,0	100,0
14.	Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	3 706	3 918	3 918	268	105,7	7,2	6,8	6,8
15.	Wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne)	27 818	49 174	18 738	12 630	176,8	45,4	25,7	67,4
16.	Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	182				0,0	0,0		
	Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności		200	200	107			53,6	53,6
17.	Dofinansowanie kosztów szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. Nr 209, poz. 1243, z późn.zm.) - art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. b	2 583	2 500	2 500	2 307	96,8	89,3	92,3	92,3
Część B - Plan Finansowy w układzie memoriałowym									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Stan funduszu na początek roku	467 360	309 251	309 251	496 590	66,2	106,3	#ADR!	#ADR!
	w tym:								
1.	Środki pieniężne	412 885	214 373	214 373	409 045	51,9	99,1	190,8	190,8
2.	Należności, w tym:	80 007	95 155	95 155	98 059	118,9	122,6	103,1	103,1
2.1.	- należności z tytułu wpłat obowiązkowych	63 477	95 050	95 050	50 446	149,7	79,5	53,1	53,1
2.2.	- należności z tytułu udzielonych pożyczek	2 044			1 735	0,0	84,9		
3.	Zobowiązania, z tego:	-73 689	-57 347	-57 347	-75 713	77,8	102,7	132,0	132,0
3.1.	pozostałe	-73 689	-57 347	-57 347	-75 713	77,8	102,7	132,0	132,0

⁴⁴ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

Załączniki

3.1.1.	w tym: wymagalne								
II	Przychody	5 003 680	4 895 836	5 081 731	5 328 490	97,8	106,5	108,8	104,9
1.	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	742 756	747 460	747 460	741 841	100,6	99,9	99,2	99,2
1.1.	- dla państwowego funduszu celowego	742 691	745 360	745 360	741 096	100,4	99,8	99,4	99,4
1.1.1.	- zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych - art. 46a ust. 1 pkt 2	25 831	28 000	28 000	23 736	108,4	91,9	84,8	84,8
1.1.2.	- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych - art. 46a ust. 1 pkt 1	716 860	717 360	717 360	717 360	100,1	100,1	100,0	100,0
1.2.	- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	66	612	612	745	930,5	1132,1	121,7	121,7
1.3.	- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe		1 488	1 488				0,0	0,0
2.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	362	11 548	11 548	4 782	3191,2	1321,5	41,4	41,4
3.	Składki i opłaty	4 020 027	3 980 000	4 165 895	4 344 153	99,0	108,1	109,1	104,3
4.	Przelewy redystrybucyjne	2 632	2 646	2 646	1 787	100,5	67,9	67,5	67,5
5.	Pozostałe przychody, w tym:	237 903	154 182	154 182	235 927	64,8	99,2	153,0	153,0
5.1.	odsetki	40 726	17 627	17 627	49 232	43,3	120,9	279,3	279,3
5.2.	inne, w tym:	197 177	136 555	136 555	186 695	69,3	94,7	136,7	136,7
5.2.1.	- odsetki z tytułu nieterminowych wpłat pracodawców	9 743	14 000	14 000	8 470	143,7	86,9	60,5	60,5
III	Koszty realizacji zadań	5 002 268	5 021 248	5 207 143	5 135 438	100,4	102,7	102,3	98,6
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	3 651 054	3 592 324	3 762 595	3 734 029	98,4	102,3	103,9	99,2
2.	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	6 290	95 385	111 418	103 897	1516,5	1651,8	108,9	93,2
2.1.	- różne wydatki na rzecz osób fizycznych	2 583	91 467	107 500	103 629	3540,6	4011,3	113,3	96,4
2.2.	- wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	3 706	3 918	3 918	268	105,7	7,2	6,8	6,8
3.	Środki z Unii Europejskiej	1 214	20 111	22 475	11 738	1656,8	967,0	58,4	52,2
4.	Koszty własne	294 620	276 369	278 468	264 249	93,8	89,7	95,6	94,9
4.1.	wynagrodzenia, z tego:	59 201	59 612	59 728	59 323	100,7	100,2	99,5	99,3
4.1.1.	- osobowe	58 304	58 544	58 704	58 593	100,4	100,5	100,1	99,8
4.1.2.	- bezosobowe	897	1 068	1 024	730	119,0	81,3	68,3	71,3
4.2.	składki na ubezpieczenia społeczne	9 836	11 527	11 296	9 840	117,2	100,0	85,4	87,1
4.3.	składki na Fundusz Pracy	1 162	1 574	1 590	1 188	135,5	102,2	75,5	74,7
4.4.	zakup usług	31 970	43 425	43 743	33 943	135,8	106,2	78,2	77,6
4.5.	pozostałe, z tego:	19 393	27 501	29 121	26 960	141,8	139,0	98,0	92,6
4.5.1.	- amortyzacja (umorzenia)	12 186	14 010	15 510	14 686	115,0	120,5	104,8	94,7
4.5.2.	- inne	7 207	13 491	13 611	12 274	187,2	170,3	91,0	90,2
4.6.	- odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności	173 059	133 000	133 000	132 995	76,9	76,8	100,0	100,0
5.	Koszty inwestycyjne, w tym:	120 713	89 859	68 203	59 126	74,4	49,0	65,8	86,7
5.1.	- dotacje inwestycyjne	93 543	48 870	51 877	48 006	52,2	51,3	98,2	92,5
6.	Przelewy redystrybucyjne, z tego dla :	928 195	947 000	963 784	962 293	102,0	103,7	101,6	99,8
6.1.	- samorządów wojewódzkich na realizację zadań	142 201	143 000	143 000	142 366	100,6	100,1	99,6	99,6
6.2.	- samorządów wojewódzkich na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań	3 556	3 575	3 575	3 558	100,5	100,1	99,5	99,5
6.3.	- samorządów powiatowych na realizację zadań	763 353	780 902	797 276	796 457	102,3	104,3	102,0	99,9
6.4.	- samorządów powiatowych na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań	19 085	19 523	19 933	19 912	102,3	104,3	102,0	99,9
7.	Zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	182				0,0	0,0		
8.	Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności		200	200	107				
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III) *	496 590	233 013	202 577	703 047	46,9	141,6	301,7	347,1
	w tym:								
1.	Środki pieniężne	409 045	127 790	127 790	556 817	31,2	136,1	435,7	435,7
2.	Należności, w tym:	98 059	84 525	84 525	165 245	86,2	168,5	195,5	195,5
2.1.	- należności z tytułu wpłat obowiązkowych	50 446	84 450	84 450	47 596	167,4	94,4	56,4	56,4
2.2.	- należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 735			1 793	0,0	103,3		
3.	Zobowiązania, z tego:	-75 713	-52 537	-52 537	-83 993	69,4	110,9	159,9	159,9
3.1.	pozostałe:	-75 713	-52 537	-52 537	-83 993	69,4	110,9	159,9	159,9
3.1.1.	w tym: wymagalne								

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego PFRON, zweryfikowanego przez NIK.

Załącznik 3. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Komisja Finansów Publicznych Sejmu RP
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
9. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP
10. Minister Finansów
11. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
12. Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
13. Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
14. Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Kancelarii Senatu
15. Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu